

การลึบพันธุ์ ของลึกร

รวบรวมโดย

ศิริพงษ์ สุคนธรวิทย์ กส.บ.

โดยปกติหลังจากที่ลึกรเมียเป็นสาวแล้วจะเป็นลึดทุก ๆ ๒๓ วัน และเป็นลึดอยู่นาน ๒-๓ วัน แต่ในสหภาพอาฟริกาใต้นั้น Kupfer (๒๔๗๑) รายงานว่าลึกรเป็นลึดทุก ๆ ๑๘ วัน และเป็นอยู่นานเพียง ๒ วัน Haring (๒๔๗๐) และ Mc Kenzie (๒๔๗๕) กล่าวเป็นข้อความเดียวกันว่า ไข่ตกจากรังไข่มาด้อมดลูกทั้ง ๒ วัน แต่ส่วนมากจะตกลงมาในวันที่ ๒ ของการเป็นลึด ปกติแล้วไข่จะตกมาถึงปากมดลูกในชั่วโมงที่ ๓๖ นับจากเริ่มแสดงอาการเป็นลึด และจะตกลงมาหมดในชั่วโมงที่ ๔๘ เป็นเรื่องค่อนข้างแปลกอยู่ไม่น้อยที่ Warwick (๒๔๖๘) พบว่ารังไข่ข้างซ้ายมีประสิทธิภาพมากกว่ารังไข่ข้างขวา ผลการทดลองนี้ได้รับการยืนยันโดย Mc Konzie (๒๔๗๕) คือเฉลี่ยแล้วจะมีไข่ตกจากรังไข่ข้างซ้ายประมาณ ๕๕.๓% ของไข่ที่ตกทั้งหมด ลึกรอุ้มท้อง ๑๑๒-๑๑๕ วัน และจะไม่เป็นลึดในระหว่างให้นมเลี้ยงลูก แต่ถ้าหย่านมแล้วจะเป็นลึดโดยเร็ว Phillip (๒๔๘๗) พบว่า เฉลี่ยแล้วจะเป็นลึดหลังจากหย่านม ๗ วัน และถ้าหย่านมเร็วกว่าปกติจะเป็นลึดช้าไปอีกประมาณ ๑ วัน

ลึกรจะให้ลูกแต่ละครอกมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความสามารถของแม่ลึกรแต่ละตัว กรรมพันธุ์ อายุ อาหาร การจัดการ และสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ตามรายงานของ Johanson (๒๔๗๒) ปรากฏว่าลึกรที่คลอดในคันฤดูใบไม้ผลิมักจะให้ครอกขนาดใหญ่ Minano (๒๔๘๐) รายงานว่า ลึกรหลายพันธุ์เมื่อนำมาเลี้ยงในฟาร์มปศุสัตว์จะให้ลูกน้อยกว่าเมื่ออยู่ในสหรัศครอกละ ๑-๒ ตัว และได้สรุปผลไว้ว่าเป็นเพราะภูมิอากาศ จากการศึกษาของ Illinois Agricultural Experimental Station (๒๔๖๓) ปรากฏว่าลึกรที่อายุยังน้อยจะให้ลูกน้อย กล่าวคือลูกลึกรครอกแรกจะมีจำนวนน้อยกว่าครอกที่ ๔-๖ ซึ่งเป็นครอกที่ใหญ่ที่สุด ประมาณ ๒ ตัว ซึ่งตรงกับรายงานของ Hammond (๒๔๕๗) ซึ่งกล่าวไว้ว่าลึกรที่มีอายุน้อยจะมีไข่ตกมาด้อมดลูกในระยะเป็นลึดน้อยและจำนวนไข่ที่ตกลงมาในมดลูกในระยะเป็นลึดจะเพิ่มขึ้นทุกรอบของการเป็นลึด Olbrycht (๒๔๘๖) กล่าวว่า อายุของแม่

สุกรมีอิทธิพลต่อขนาดของครอกสุกรมากที่สุด และสามารถคาดคะเนได้ถูกต้องมากที่สุด
 ปกติครอกแรกและครอกที่ ๒ จะมีลูกน้อยกว่าอัตราเฉลี่ยประมาณ $\frac{1}{2}$ - ๓ ตัว และจะขยับ
 สูงขึ้นจนเท่ากับอัตราเฉลี่ยในครอกที่ ๓ (เมื่อแม่สุกรมีอายุ ๒ $\frac{1}{2}$ ปี) และจะอยู่ในระดับนั้นแม่
 สุกรมีอายุ ๕ $\frac{1}{2}$ ปี และแม่สุกรยังจะให้ลูกครอกใหญ่แม่จะมีอายุ ๘ $\frac{1}{2}$ ปีแล้ว นานักเมื่อ
 คดอดก็เช่นกัน สุกรแต่ละพันธุ์ให้ลูกครอกเด็กใหญ่ต่างกัน เช่นผลเฉลี่ยใน ๓รอบ. ระหว่าง
 ปี พ.ศ. ๒๔๖๓ - ๒๔๘๕ ปรากฏว่าสุกรพันธุ์เบอร์ริคเซอร์ให้ลูกเฉลี่ยครอกละ ๗.๗๔ ตัว
 ดุรอกเจอร์ซี ๘.๗๘ ตัว แฮมเซียร์ ๘.๖๖ ตัว ดาจไวท์ ๓๐.๗๕ ตัว แทมเวอร์ท ๗.๔๓ ตัว
 สุกรที่ผสมเลือดชิดจะมีลูกครอกเด็กถึง Craft (๒๔๘๖) พบว่าทุก ๑๐% ของเลือดผสมที่เก้ด
 ชิดจำนวนลูกสุกรเมื่อคดอดจะน้อยลง $\frac{1}{3}$ ตัว และจำนวนหย่านมจะน้อยลง $\frac{1}{2}$ ตัว ในครอก
 หนึ่ง ๆ เหตุนี้เกิดเพราะใช้टकกลงมาผสมลดน้อยลง อัตราการแท้งและการตายของลูกในครรภ์
 สูงขึ้น และลูกสุกรที่เกิดอ่อนแอมากขึ้น Squire et al. (๒๔๘๕) รายงานว่าแม่สุกรแต่ละ
 ตัวในพันธุ์ หรือตระกูลหนึ่ง ๆ ให้ลูกไม่เท่ากันโดยชนกับความสัมพันธ์ด้วย
 Dickerson et al. (๒๔๘๗) ได้กล่าวไว้ว่า สุกรพันธุ์ เนื้อเช่นพันธุ์ ดาจไวท์มักให้ลูกตด
 เดียงตดดี มีนมให้ลูกกินมาก การผสม ๒ ครั้ง ในระหว่างการเป็นตดครั้งหนึ่ง ๆ จะได้ลูก
 ครอกใหญ่ขึ้น ซึ่งจากการทดลองใน Missouri Agricultural Experimental Station ปรากฏ
 ว่าจากการผสมครั้งเดียวมีสุกรเพียง ๖๐% ที่ให้ลูกสูงถึง ๗.๘ ตัว แต่การผสม ๒ ครั้งมีสุกร
 ถึง ๘๔% ที่ให้ลูกสูงถึงครอกละ ๘.๘ ตัว

อุปสรรคสำคัญในการผลิตลูกสุกรที่เกี่ยวกับการสืบพันธุ์ มีอยู่หลายประการ การ
 ศูนย์เดียวของไข่ที่ตกมาแล้วไม่ได้รับการผสม และการตายของลูกในครรภ์ในขณะที่เพิ่งผสม
 ใหม่หรือยังเด็กอยู่ทั้งสองอย่างรวมกันแล้วอาจทำให้มีการศูนย์เดียวถึง ๓๓.๓% (หรือมากกว่า
 Hammond (๒๔๕๗) กล่าวว่ามีเหตุผลหลายประการที่ทำให้เชื่อว่า การศูนย์เดียวดังกล่าว
 เกิดจากกรรมพันธุ์ Asdell (๒๔๘๔) พบว่าอุปสรรคสำคัญอีกอันหนึ่งเกิดจากจำนวนของลูก
 สุกรที่ตายเมื่อคดอดซึ่งจะทำให้เกิดการศูนย์เดียวลูกสุกรเฉลี่ยประมาณ ๖% สุกรที่ใช้เวลาด
 คดอดนานจะมีจำนวนลูกสุกรที่ตายเมื่อคดอดสูง และส่วนมากที่ตายอยู่ในพวกที่คดอดในระยะ
 ครั้งหลัง เพราะลูกสุกรที่คดอดทีหลังมักพยายามหายใจตั้งแต่เมื่ออยู่ในครรภ์ การฉีกยาเร่ง
 คดอดในกรณีนี้ที่สุกรคดอดยากจึงช่วยได้มาก การเป็นหมันในพ่อและแม่สุกรเพียงบางตัวมัก
 โรคแท้งมีเชื้อและใช้หวัดใหญ่ของสุกรก็ ด่วนแต่ทำให้สุกรให้ลูกมีขนาดของครอก เด็กถึง.